

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 «
 Pe 1 lună 2 «
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admi-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Mișcările din Banat.

(*) Intemeierea partidului național popular între șvabii din Banat însemnează începutul unei ere noi în viața politică a naționalităților din Banat. La alegerile de tot felul ungerii numai așa s'au putut adică valoră, că pe d'oparte șvabii țineau cu ei, pe de altă parte sârbii erau divizați iar românii puțin organizați. Intrarea în lupta parlamentară a adus cu sine ca românii să-și mai strângă rândurile iar printre șvabi s'a pornit o mișcare, care dacă se va urma și va ajunge să grupeze pe șvabi la un loc, într'un partid politic, fie chiar moderat ca pe vremea când opozantul Apponyi îi câștigase pentru partidul moderat maghiar, o să reducă puterea șovinistilor în Banat. Nimeni mai bine decât actualul guvern nu poate ști asta. Iată de ce el a și încercat să înăbușe încă în germenii mișcarea. A oprit adică adunările populare convocate, în scop de organizare, de șefii acestui partid. Partidul odată înființat, continuă a câștiga aderenți și fără adunări populare. Ba încă opririle îi întărită și-i face pe șvabi să aibă tot mai mare aversiune față de partidele maghiare și de guvern, cari în așa chip ticălos își bat joc de drepturile lor cetățenești și naționale. Astfel, ni-se scrie că oprirea adunării dela *Vârșeț* i-a îndârjit rău pe șvabii d'acolo, așa că în părțile sudice ale Banatului printre șvabi se lățește din ce în ce spiritul de opoziție.

S'a pornit în același timp o îmbucurătoare mișcare și printre sârbii din Banat. Pe ziua de 31 Martie ei au convocat o adunare la *Becicherecul-mare*, pentru a pro-

testa împotriva proiectului de lege a lui Apponyi.

Cât îi supără și acest lucru pe guvernanți, se poate vedea din următoarele șire ale ziarului *»Budapesti Hirlap«* (dela 27 c.):

— *»Zastava«* dela Neoplanta, ca organ autorizat al partidului radical a proclamat lozinca: *nu trebuie nici o protestare împotriva proiectului de lege școlar și iată radicalii din Becicherec fac tocmai dimpotrivă. Deși sârbii se laudă grovaz cu disciplina lor de partid și că la ei nimic nu poate să se întâmple fără autorizarea ori contra comitetului executiv central...*

*»Convocarea privitoare la adunarea lor de protestare au publicat-o în »Zastava« de Duminică trecută. Subscriitorii convocării sunt câțiva sârbi radicali din Becicherec, între ei trei avocați, dintre cari unul, după-cum știm, până acum sta departe de radicali și ca *fisc onorar comitatens* era favoritul domnilor dela comitat și toți îl credeau aderent al politicii moderate.*

*»...Putem constata chiar de pe acum, că prin astfel de acțiuni sârbii radicali din Ungaria nu vor întâi *încrederea* pe care în timpul din urmă societatea maghiară și o parte a presei *le-a anticipat-o*, ci recad și ei la vechea politică ultraistă națională a lui Milețici, de care *asa credeam*, că au scăpat deja poporul lor. Dacă domniile aceștia, cari — așa se vede — își dau silință să câștige bunăvoința guvernelor coaliționist și prin purtarea lor în parlament au căutat să se *deosebească* de dr. M. Polyt cel cu expectorăriile și de extravagantele politice ale deputaților români, își încep aici între popor *jocul lor politic de duplicitate* — apoi o să-i urmărim cu atenție și o să-i denunțăm opiniei publice maghiare.*

Celei sârbe i-a denunțat: i-a prezentat ca pe niște politicieni cari aleargă și secăciulesc să câștige grația coaliției...

Se vede însă că pe d'oparte e mare presiunea de jos, a *poporului*, pe de altă parte s'au convins și șefii radicali de duplicitatea coaliției, care în chestia cu Bran-

covici i-a încurajat, dar în urmă i-a lăsat în baltă, — destul că lozinca dată în privința neținerii vre-unei adunări de protestare s'a contramandat, după cum se vede, și sârbii radicali iau poziție și ei contra proiectului de lege a lui Apponyi. E vorba chiar de a se pune la cale adunări de protestare în comun: cu românii și șvabii.

Semnalăm aceste porniri. Dacă ele vor lua un caracter mai pronunțat și mai energetic, în părțile bănățene șovinismului dominant i-se va da o simțitoare lovitură.

Manifestul guvernului României.

După cum am anunțat, noul guvern al României a dat un manifest, prin care arată reformele pe cari le va pune în aplicare pentru satisfacerea țărănilor răscolate.

Acest manifest este lansat în numele M. S. Regelui și a fost publicat în *»Monitorul Oficial«* apărut Marți 13/26 Martie.

Iată textul aceluia manifest pe care îl reproducem în întregime aci:

In numele M. S. Regelui.

Chemați la guvern în împrejurările cele mai grele, cerem concursul călduros și patriotic al tuturor, pentru restabilirea liniștii, siguranței și păcii obștești.

Spre a îndestula cereri drepte și legitime, M. S. Regele a încuviințat a se lua de îndată următoarele măsuri:

Să se desființeze taxa de 5 lei a legii pentru asigurarea în contra lipsei de porumb provenită din secetă.

Să se desființeze cu totul taxa Statului pe decaltru de vin, percepându-se numai aceea pentru fondul comunal.

Pentru perceperea impositului funciar asupra proprietății mici țărănești, venitul pământului să

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Tata Milon.

— Schiță. —

De Guy de Maupassant.

De-o lună de zile își aruncă soarele flăcării arzătoare pe câmpuri. Vieța strălucitoare înfloreste sub potopul acesta de foc; pământul e verde cât vezi cu ochii. Până la marginea orizontului e cerul albastru. Moșiile normane, resfirate pe întinsul câmpurilor, par, din depărtare, nește tufişuri mici, închise în lanțuri de fagi înalți. De aproape, când dai să deschizi bariera mîncată de cari, crezi, că te afli într'o grădină uriașă, căci toți merii cei bătrâni, osoși întocmai ca și țărani, sunt în floare. Trunchiurile bătrâne, negre, strâmbe, sucite, puse 'n rând prin curte, își desfășoară sub bolta cerului boltiturile lor strălucitoare, albe și roșietice. Dulcele parfum al desvoltării lor se amestecă cu mirosul gras al grajdurilor deschise și cu valurile gunoiului, care fermentează și pe care se plimbă găinile.

E ziua în amiază. Familia prânzește la umbra părului de dinaintea porții; tata, mama, patru copii, cele două servitoare și trei servitori.

Nu vorbește nimeni nimic. Mîncă supra, apoi descoper castronul cu carne, plin de cartofi cu slănină.

Din când în când se ridică câte o servitoare și umple ulciorul cu vin de mere.

Stăpânul, o mătăhală de om, de patru-zeci de ani, privește lung viața de viață de pe casă, care a rămas stearpă și se încolăcește, asemenea unui

șarpe, alergând pe la ferestrii, de-a lungul zidului.

El zice în sfârșit: *»Vița tatii înmugurește de vreme în anul ăsta. Poate că vom avea noroc cu ea.«*

Femeia se întoarce și ea și privește, fără a zice o vorbă.

Vița asta de viață a fost pusă tocmai pe locul, unde au împuşcat pe tatăl țaranului.

Era pe timpul războiului din 1870. Prusienii ocupau țara întreagă. Generalul Faidherbe le ținea piept cu armata nordică.

Statul-major prusian se lăsase pe moșia aceasta. Țăranul bătrân, care o stăpânea, *»Tata Milon«*, Petru, i-a primit și i-a găzduit cum putea el mai bine.

De o lună stetea avangarda germană în sat ca să observe. Francezii staționau, fără să se miște de loc, cale la zece ceasuri de acolo; într'aceia însă dispăreau în fiecare noapte ulani prusieni.

Toți cercetașii, cari se trimiteau să facă recunoașteri, de câte ori plecau, numai câte doi sau trei, nu se mai întorceau înapoi.

Ii adunau morți, dimineața, de pe câmp, de pe la marginea unei curți, în câte o groapă. Căii lor zăceau și ei de-a lungul drumurilor, cu găturile tăiate de câte o lovitură de sabie.

Omorurile astea păreau a fi săvârșite de aceiași oameni, urmele cărora nu se puteau afla de loc.

Au început să bage spaimă în ținut. Au împuşcat țărani în temeiul unei simple denunțări, au băgat în temniță femei; prin teroare au voit

să prindă destăinuirii dela copii. Nu s'a descoperit nimic.

Dar iată, că într'o bună dimineață zăresc pe tata Milon întins în grajd, cu fața întretăiată de o rană.

La trei kilometrii dela locuința lui, au găsit doi ulani cu pântecile spintecate. Unul din ei ținea încă în mână arma însăngerată. Se luptase apărându-se.

Constituindu-se imediat, în grabă, un consiliu de războiu sub cerul liber, înaintea casei l-au adus înainte pe bătrânul Milon.

Avea șaptezeci-și-opt de ani. Era mic, slab, puțințel încovoiat, cu niște mâni mari asemenea foarfecilor racilor de mare. Părul lui, palid, rar și moale ca un fulg de canar tinăr, lăsa să se vadă peste tot carnea țestei capului. Pielea gâtului brună și sbârcită, arată vine groase, cari se afundau sub fălci și reapăreau pe tâmple. Bătrânul trecea prin ținut de sgârcit și de greoiu în afaceri.

L-au pus în față, între patru soldați, înaintea mesei de bucătărie scoasă afară. În fața lui s'au așezat cinci oficeri și colonelul.

Colonelul începu vorba în franțuzește:

— *»Tată Milon, de când suntem aici n'am avut decât numai cuvinte de laudă pentru Dta. Ai fost totdeauna prietenos cu noi, ba chiar voiai să ne stai într'ajutor. Astăzi însă apasă o învinuire grea asupra Dtale și trebuie să se facă lumină. Cum ai primit rana de pe față?»*

Țăranul nu răspunse nimic.

Colonelul începu din nou:

— *»Tăcerea d-tale te osândește, tată Milon.*

fie socolit întocmai ca acel al proprietarilor mari.

Proprietățile Statului, precum și ale așezămintelor publice de binefacere și de cultură națională, să fie căutate în regie, sau arendate de dreptul la țărani.

Să ia măsurile cele mai temeinice pentru a întări băncile populare, ca ele să poată ajuta pe țărani în arendări de moșii.

Măsurarea dreaptă a pământurilor date în învoielii, și răfuirea cinstită a socotelilor agricole vor fi supravegiate, pedepsindu-se cu cea mai mare asprime măsurile și răfuielele false.

Se va pregăti o lege pentru ușurarea învoielilor agricole.

Pământurile de cultură date în bani se vor plăti în bani. Învoielile de munci agricole, vor arăta felul și cătimea acestor munci, iar plățile se vor răfu după prețurile obișnuite din timpul când munca se face.

Munca agricolă cu care se îndatorează un cap de familie nu va întrece puterea acesteia. Pentru banii dați înainte pe muncă sau pentru rămășiți de munci plătite, nu se va lua dobândă mai mare de 10 la sută pe an; dobânda nu se va schimba într-o reducere a prețurilor învoielilor.

Nu se va îngădui ca la învoielile agricole să se pună sarcine »pe nume«, ci sarcinile vor trebui totdeauna să fie proporționate cu numărul de pogoane date fiecărui locuitor în învoială.

Pe moșiile arendate țărani vor plăti pământurile închiriate lor cu un spor de cel mult o treime peste valoarea acestor locuri după contractul de arendare.

Se va pregăti o lege pentru ca nici un arendaș sau tovarășie de arendași să nu poată ține în arendă mai mult de două moșii, coprinzând împreună o întindere de 4000 hectare, fie arendarea directă sau indirectă sub orice formă ar fi, fie prin rude, slujbași, sau persoane interpușe.

Se va pregăti o lege prin care se înființează deregătorii administrative, care să reguleze și să garanteze aplicarea legilor și regulamentelor privitoare la învoielile agricole.

Se va pregăti o lege pentru înființarea Casei rurale spre a înlesni țăranilor luarea în arendă și cumpărarea de proprietăți.

Acestea sunt dorințele M. S. Regelui și ale guvernului său.

În aceste zile de grea suferință obștească, rugăm pe toți românii, de orice treaptă și condițiune socială, să dea guvernului tot ajutorul ce este în putința lor pentru readucerea liniștei și bunei rânduieli întemeiate pe dreptate.

Trebue să intrăm în noul an agricol cu încredere în viitor și cu muncă pașnică și spornică.

Neorânduile nu pot trage după sine decât foamete și sărăcie.

Guvernul își va da toate silințele pentru ca legile să fie aplicate cu sfințenie și pentru ca nedreptatea și apăsarea să fie înlăturate, dar guvernul este totodată hotărât a înfrâna cu energie neorânduile și a pedepsi cu asprime pe cei, cari ar căuta să se folosească de prădăciuni.

București, în 12 Martie 1907.

D. A. Sturdza, președintele consiliului de ministri, ministru de externe și ad interim la războiu.

Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice.

Ioan I. C. Brătianu, ministrul de interne.

Emil Costinescu, ministrul de finanțe.

Anton Carp, ministrul agriculturii, comerțului, domeniilor și industriei.

Toma Stelian, ministrul justiției.

Vasile G. Mortzun ministrul lucrărilor publice.

Scrisoare din București.

O ședință istorică la Cameră. — Doi ministri între țărani răscuși. — Nouii prefecți. —

București, 26 Martie. Ședința de azi a Camerii va rămâne celebră în vieța de stat a României. S'a dovedit încă odată mărirea de suflet a sftnicilor M. Sale.

D. Sturdza prezentându-se la Cameră, a dat citire decretului regal privitor la schimbarea de guvern. D-sa a ținut apoi o emoționată vorbire în care, după ce a arătat primejdia situației, a făcut apel la concursul nu al partidelor, ci al tuturor românilor, pentru ca înțeleși și uniți în dragostea de țară, cu o zi mai înainte să se poată readuce liniștea și ordinea.

Fostul ministru de finanțe, dl *Take Ionescu*, în numele majorității Camerii, promite guvernului tot concursul. »Să uităm — zice — toate resentimentele și să lucrăm pentru salvarea patriei«.

Dl Ioan Lahovary, fost ministru de externe, ține să asigure și d-sa guvernul de întreg concursul partidului conservator.

Dl P. Carp spune, că este unul dintre bătrânii țării. Are îndărătul său un trecut politic de 45 ani. Totdeauna și-a ținut promisiunea. Făgăduiește și acum, că va da concursul său pentru ca guvernul să restabilească ordinea.

Bătrânul aruncă o privire neliniștită la ai săi, cari steteau în urma sa cu răsuflarea reținută. Stețe încă o clipă la îndoială, apoi se hotărî deodată.

— »Mă 'ntorceam într-o seară — cam pe la zece — a doua zi după ce ați venit aici. D-voastră și cătanele mi ați furat mai mult de cincizeci de cară de nutreț, o vacă și două oițe. Am zis: dacă imi vor mai lua încă 20 de cară le voi da peste mâni. Și mai aveam și altele pe capul meu. Iată că dau într-o zi peste unul din cavalerii D-voastră, că fumează în groapă, înaintea grajdului. Am alergat să-mi desprind coasa și m'am întors înapoi în pas mărunț pe din dosul lui, pe când nu aștepta pe nimeni. Și i-am tăiat capul dintr-o lovitură, dintr'una singură, ca un spic de grâu, fără să fi zis nici cărc! N'aveți decât să căutați în fundul bălții; îl veți găsi într'un sac cu cărbuni, legat de o piatră de drum«.

»Imi aveam gândurile mele. I-am luat toate hainele și lucrurile, dela papuci până la capelă și le-am ascuns în cuptorul de var din pădurea Martin, în fundul curții«.

Bătrânul tăcu. Ofițerii se priveau tulburați. Întrebările începură din nou, și iată ce mai auziră.

După ce a săvârșit omorul, omul nostru trăia cu un singur gând: »Să omoare pe nemți!« Il ura cu o ură ascunsă și îndărjită de țaran doritor de pradă și totodată patriot. Își avea gândurile sale, cum o și spunea. Așteptă câteva zile. Il lăsa să meargă și să vină, să între și să plece după voie, atât se arătase de umilit, de plecat și de prietinos față de dușmani. Vedeă în

Proiectele de legi, puse în perspectivă de guvern nu le aprobă însă.

Dl D. Sturdza mulțumește tuturor, îndeosebi dlor *Take Ionescu* și *Ioan Lahovary* pentru cuvintele lor zise din inimă. E profund emoționat. Vremuri mai primejdioase n'a trăit. Până acum răul venea d'afară, acum el s'a produs înăuntru. Termină: »Am combătut guvernul conservator, dar declar că în inima mea nu a rămas nici un resentiment«.

Camera întreagă, *conservatoare*, aplauda cu frenesie pe șeful liberalilor, *care* — lucru ce nu s'a întâmplat de un șir lung de ani — s'a apropiat de d-nii *Take Ionescu*, *Lahovary* și *Carp*, întinzându-le mâna. Era o emoție de nedescris în camera întreagă. Până și cei de prin tribune și dela galerii aplaudau și strigau »bravo«...

Dl Emil Costinescu a depus apoi proiectul de lege, prin care se desființează mai multe taxe cari apăsau pe țărani.

Dl Ioan Brătianu depune mai multe proiecte, privitoare la reforme administrative. Un proiect de lege autoriză guvernul să prelungească mandatele consilierilor comunali și județiani. Camera aplauda cu frenesie.

Iată numirile mai însemnate făcute deja: prefect de poliție în București a fost numit *Emil Petrescu*, prefect de Ilfov (cu sediul în capitală) inginerul și marele proprietar *C. Alimănișteanu*, la Iași a fost numit prefect *C. Stere*, la Botoșani *Dinu Brătianu*, la Brăila *C. Alesiu*, la Galați *I. Atanasiu*, la Bacău *Radu Porumbaru*, la Prahova *Luca Ionescu*. Secretar general la interne a fost numit *dl Nicolaescu*, care a mai avut această demnitate, iar secretar general la instrucție profesorul *Lupu Antonescu*.

Doi dintre cei mai buni cunoscători ai chestiei țărănești: ministri *Spiru Haret* și *V. G. Mortzun* au plecat în județele unde sunt răscoale.

Sunt speranțe ca în 2—3 zile lucrurile să se schimbe în bine.

Dar vreau să-mi răspunzi, mă înțelegi? Știi cine a omorât pe cei doi ulani, pe cari i-au găsit azi dimineață în apropierea Calvarului?»

Bătrânul răspunse îndesat:

— »Eu«.

Colonelul surprins, tăcu puțintel, privind pe prizonier țintă în ochi. Tata *Milon* rămase neatins, cu fața dobitocită de țaran, cu ochii lăsați în jos ca și când ar vorbi cu părintele satului. Un singur lucru putea să-l turbure: înghițea cu greutate vădită, ca și când l'ar fi sugrumat de gât deodată.

Familia bătrânului, fiu-său *Ioan*, noră-sa și doi copilașii stăteau la zece pași mai în urmă, plini de groază.

Colonelul începu din nou:

— »Știi pe acela, care a omorât pe toți cercețașii armatei noastre, pe cari îi găsim pe câmp în fiecare dimineață de o luna de zile?»

Bătrânul răspunse cu aceeași nepăsare:

— »Eu sunt ăla«.

— »Dta ni-i-ai omorât pe toți?»

— »Pe toți, da, eu«.

— »Dta singur?»

— »Singur«.

— »Spune-mi cum ti prindeai«.

De astă-dată părea mișcat, îl supăra că va trebui să vorbească mult timp. Bolborosi:

— »Mai știi și eu! Il prindeam cum îmi venea mai bine«.

Colonelul îl întrebă din nou:

— »Va trebui să-mi spui toate — să știi asta. Vei face bine să te hotărăști îndată. Cum ai început?»

fiecare seară cum pleacă stafetele; și ieși și el într-o seară, după ce auzise numele satului, unde aveau să se ducă călăreții și după ce învățase, din legăturile pe cari le avuseseră cu soldații, câteva vorbe de comandă nemțești, de cari avea trebuință.

El plecă din curtea sa, se pitulă în pădure, ajunsese la cuptorul de var, se vârî în fundul galeriei celei lungi și se îmbracă, după ce găsi în pământ hainele mortului.

Apoi se apucă să străbată câmpul, târându-se urmând tufișurilor ca să se ascundă, ascultând larma cea mai mică, neliniștit, ca un hoț de vânatoare.

Când crezu, că a sosit ceasul, se apropiă de drumul de țară și se ascunse după o tufă. Așteptă încă. În sfârșit, cam pe la miezul nopții, se auzi larma unui cal în galop, care bătea drumul bătucit de țară. Omul își aplecă urechea la pământ ca să se convingă că se apropie un singur călăreț, apoi se pregăti.

Ulanul sosea în trap mare, aducând telegrame. Călărea cu ochii în patru, cu urechile ascuțite. Când se află la zece pași, tata *Milon* se târi de-a lungul drumului gemând: *Hilfe! Hilfe!* ajutor! ajutor! Călărețul se opri, recunoscu un soldat neamț fără de cal, îl crezu rănit, descălecă, se apropie de el fără a avea nici o bănuială și primi, în timp ce se apleca spre necunoscut, fășul lung de sabie în mijlocul pântecelui. Apoi căzu jos mort, fără de agonie, urmat numai de câteva sguduituri.

Normandul vesel, cuprins de o veselie mută de țaran bătrân, se ridică și tăie — de plăcere

Răscoalele țărănești din România.

În părțile din Moldova răscoalele s'au potolit în cele mai multe părți. În Muntenia însă, mai ales în părțile dinspre Dunăre, s'au produs grave devastări, ciocniri între săteni și oștire, așa că au căzut și dintr-o parte și din alta număratoase victime.

Iată amănuntele ce primim în această privință:

Ilfov. Se dă ca pozitivă știrea că țărani revoltați din Teleorman și Vlașca înaintând au pătruns în jud. Ilfov, înaintând asupra Bucureștilor.

Măsurile de pază au fost luate însă în așa fel de dl general Crăinicianu, în cât nimeni nu poate trece de linia forturilor.

Banda de devastatori cercând a înainta, le-a ieșit înainte armata somându-i să se retragă.

Acestea se petreceau pe la Bragadiru. Țărani opunându-se, armata a tras mai multe salve cu cartușe de răsboiu.

Dintre țărani au căzut 400 de morți și răniți.

Văzând că nu este de glumit ceilalți au luat-o la fugă, fiind urmăriți de cavalerie.

Vlașca. Duminecă noaptea la orele 2.40 a sosit în Giurgiu regimentul 6 Mihai Viteazul, sub comanda dlui maior Băbeanu.

S'a dispus ca în timpul nopții pe lângă armata dela barierele orașului să patruleze cu schimbul câte 6 patrulare în interior, dela 6 seara la 12 noaptea și dela 12 până dimineața.

Locuitorii Giurgiului nemulțumiți cu atât au format o gardă civică spre a-și apăra eventual propriul lor avut.

Prefectul a dat tuturor cari s'au oferit, puști sistem »Martini« și câte 40 cartușe. După ce au făcut mici exerciții în fața cetățenilor entuziasmați, ostașii gardei improvizate s'au retras pela casele lor.

În județ calamitatea devastărilor a ajuns la punctul culminant.

Din Giurgiu au trimis seara Drăgănești o

companie de infanterie sub comanda dlui căpitan

văceș, deoarece se vestise de agitațiuni în acea

mună. Pe când era în marș, compania primește

veștin ca un pluton să pornească în toată graba

în Stănești, de unde se semnalase o mare agitație.

În imediat dl Mareș și locot. Nițulescu cu 60

șoldăți au luat drumul Stăneștilor și se adăpos-

nu în curtea proprietății d-lui Ion Lahovary, de

băiat numărul locuitorii satului refuzase să-i încuieră.

dat viețuindu-și făcu ziua un grup de aproape 2000 de

Canonie

Blaie cadavru, apoi trase trupul până la o

deopă și îl aruncă înăuntru.

bire. l aștepta în liniște pe stăpânul său. Tata

o vitorase avântă în șea și plecă în galop de-a

des pte' câmpului.

mânc' un ceas mai zări încă doi ulani, cari se în-

Ufc t acasă unul lângă altul. Se apropie până

bi, strigând iarăși: Hilfe! Hilfe!

enii îl lăsară să vină recunoscându-i uni-

fără să aibă nici cel mai mic prepus.

volt' rânul trecu printre ei ca o ghiulea de tun,

»N andu-i pe amândoi cu sabia și cu un re-

zice'er.

a n- poi le tăie gâtul cailor, cailor soldaților nemți!

su- tră lin la cuptorul de var și ascunse un cal în

lo- ndul gangului întunecat. Aici se desbracă și de

țuniformă, își luă sdrențele și aruncându-se în pat

țormi până dimineața.

l. In decurs de patru zile el nu ieși afară, aștep-

tând sfârșitul anchetei, care s'a deschis, dar a

uzincă zi, el ieși din nou și omorî încă doi sol-

dați, cu aceeași apucătură cunoscută. De atunci

ncepând apoi nu se mai oprî. În fiecare noapte

a ca- pa, se furișă după aventuri, omorînd soldați

acope- ani când ici, când colea, trecând în galop

tară p- câmpurile deșarte, în bătaia lunei, un ulan

»Rut, vânător de oameni. Apoi, după ce își

nareea isprava, după ce lăsa cadavrele înaintea sa

24. Alungul drumului, vechiul cavalerist mergea

să-și ascundă în fundul cuptorului de var calul

și uniforma.

Aproape de prânz se duse liniștit să dea ovăs

și apă calului rămas în fundul gangului. Il nu-

tra din belșug, așteptând dela el servicii mari.

țărani veniră la curtea proprietății, cu gând să o devasteze.

Căpitanul Mareș ieși înaintea lor cu gândul să-i liniștească, însă țărani vociferau că vor dreptul lor. Atunci căpitanul ordonă să se tragă.

Se încinse o luptă groznică, în care numărul mic al soldaților fu copleșit de cei 2000 de răs-vrățiți.

Plutonul și conducătorii lui au dat dovadă de un eroism fără seamăn. După primele salve căzură peste vre-o sută de țărani morți și răniți.

Răsculații nu se intimidară însă și *tăbărîră cu bâte și furcoale asupra soldaților, cari fură nevoiți să se retragă, iar victorioșii se repeziră asupra căpitanului Mareș și locot. Nițulescu, cari o luară la fugă spre a scăpa de urgia țărănilor. Amândoi fură ajunși în urmă.*

Țărani se aruncară întâiu asupra locot. Nițulescu care împedecându-se de sabie căzuse jos, și-l mutilară oribil cu furci și topoare.

Căpitanul Mareș fu rănit mortal, asemenea și caporalul Mihail Aristide.

În timp ce se transportau spre Giurgiu, într-o trăsură de ambulanță, corpul inanimat și mutilat al locot. Nițulescu, căpitanul Mareș și caporalul Aristide grav răniți, fură întimpinați de o companie din reg. 6 Mihai Viteazul, care sosea în goană spre a da ajutor plutonului din Stănești.

Soldații îndârjiți la vederea cadavrului superiorului, imediat ce ajunseră la Stănești angajară o luptă crâncenă cu răsculații cari rămăseră stăpâni și devastau curtea.

S'au tras salve, cari au culcat la pământ aproape 200 țărani și numai după aceasta răsculații se împrăștiară fugind din fața armatei.

Au mai fost devastate în județ curtea dlui Alex. Marghiloman din Putinei, la care au participat sătenii din comuna Arsaki, Carcaleți, Gogoșari și Petriș. Aceștia s'au îndreptat apoi spre Giurgiu. Înaintea lor au fost expediate 4 companii sub comanda dlui maior Orășanu, cari se vor uni cu soldații din Stănești.

Teleorman. Devastările continuă cu mare sălbăticie în tot județul.

Peste tot se distruge și se dă foc.

Azi s'a mai dat foc proprietăților din comunele Furculești, Nenciulești, Bogdana, Putineni, Drăcea și Ologi.

Asemenea au fost devastate și incendiate și șiele Zimnicelele și Puteni, proprietatea soc. de asigurare »Generală«.

S'a trimis o companie de infanterie la moșia Sălcea, proprietatea A. S. R. Principelui Ferdinand, unde țărani s'au revoltat.

Dl D. Iarca noul prefect de Teleorman, care se află la moșia d-sale e blocat de țărani.

Însă în ajun l-a urmărit unul, din cei pe care îi atacase și-l rani pe bătrân cu o lovitură de sabie în față.

Cu toate astea i-a omorît pe amândoi. El se întoarse, își ascunse calul și-și luă din nou veșmintele sărăcicioase; însă îl apucă o slăbiciune, când intră în gospodăria sa și s'a târît până în grajd neputând să mai ajungă locuința.

Aici l-au găsit plin de sânge, pe paie...

După ce își termină povestirea, își ridică deodată capul și privi mândru la oficerii prusieni.

Colonelul, care-și răsuca mustața, îl întrebă:

— »Nu mai ai nimic de zis?«

— »Nu, nimic; ce am povestit e adevărat: am omorît șaisprezece, nici mai mulți, nici mai puțini.«

— »Știi, că ai să mori?«

— »V'am rugat doară de iertare?«

— »Ai fost militar?«

— »Da. Am fost în campanie pe timpul meu.

Și voi sunteți, cari mi-ați omorît tata, care era soldatul întâiului împărat. Pe lângă asta mi-ați mai omorît și pe fiul meu cel mai mic, pe Francisc, luna trecută, în apropiere de Evreux. Vă datoream ceva, am plătit deci. Suntem în curat acum«.

Oficerii priveau unul la altul.

Bătrânul urmă:

— »Opt pentru tata, opt pentru băiat, suntem în curat. Eu n'am căutat cearta, ferească sfântul! Nici nu vă cunosc bine!

D-sa a avizat telegrafic prefectura cerând ajutoare.

Dolj. Agitația în județ este foarte mare.

E mare temere de devastări pe domeniul Sgarcea asupra căruia au pornit grupuri de țărani. Reg. 26 din Craiova a fost trimis în grabă pentru apărarea domeniului.

În Podari resvrățiții au dat foc curților boeresti. Proprietarii au fugit la Craiova.

A mai fost prefăcut în cenușă conacul moșiei Livezi a dlui Filipescu-Drăgășani la o depărtare de 4 klm. de Craiova.

Știrile de mai sus nu sunt însă controlate, ci luate din auzite, și se știe: la asemenea ocaziuni întotdeauna se exagerează.

Moartea locotenentului Nițulescu este însă fapt împlinit, după cum (spun și știrile oficiale), căpitanul Mareș a fost grav rănit. D'asemeni au fost omorâți arendașii Stefan Ștefănescu la Moțăței și alt arendaș la Podurile-Greaca.

La încheierea ziarului, noaptea târziu, ni-s'a transmis următoarea telegramă:

București, 27 Martie. Din părțile nordice ale Moldovei sosesc știri bune: acolo răscoala s'a potolit. De ieri răscoalele nu s'au mai întins. Știrile semioficioase spun că în ce privește coloritul și amănuntele, precum și numărul victimelor, știrile date au fost foarte exagerate.

Miliția a reușit să împedecă devastarea la domeniul regal din Cojeni.

Defaimarea României.

Compatrioții nostri maghiari, bagseama din condescendență față de sentimentele noastre, continuă a defaima în modul cel mai imbecil Țara românească și poporul român. Până ce în presa franceză și en-

Ei, fiecare cu năravul lui!

is sns ezăisău... presa ovreiască din Vien

Prisur... băbăe de minciuni și exag

rări tendențioase. În campania miserabilă

ce se duce în contra României, îi între

însă și pe ovreii din Viena cei din Buda

pesta. Ei n'au decât cuvinte pline de hulă

și calomniile față de mișcarea nenorociților țărani, mișcare în definitiv liberatoare.

Si-

Nici nu știu de unde veniți. Voi veniți la mine ca să-mi porunciți mie, ca și când ar fi la voi acasă. M'am răsbunat pe ceilalți. Alta nu știu«.

Și scoțându-și la iveală cu toată puterea coșul pieptului, bătrânul își încrucișă brațele într-o ținută de erou cinstit, ciustea personificată.

Prusienii discută timp îndelungat. Un căpitan, care-și pierduse fiul și el luna trecută, luă în apărare pe acest sdrențuros cu sufletul mare.

Mai apoi se ridică colonelul și zise, apropiindu-se de tata Milon și scăzând vocea:

— »Ascultă, bătrânule, poate că mai este un mijloc de a-ți scăpa vieața. Să...«

Dar omul nostru nu mai asculta nimica, ci, cu ochi pironiți asupra oficerului învingător, până când vântul îi falfăia părul craniului, se strâmbă odată îngrozitor de i-se increți fața slabă, tăiată toată de rană, apoi, umflându-și pieptul odată, scuipe în fața prusianului cu toată puterea, pește care era stăpân.

Colonelul, speriat, își ridică mâna. Bătrânul oscuipe pentru a doua-oară în față.

Toți oficerii se ridicaseră de pe scaune și lădeau ordine într'acelaș timp.

Cât ai bate în palme, bătrânul care stetea încă tot atât de liniștit ca mai înainte, a fost lipit de zid și împușcat, pe când trimetea un suris mândru lui Ioan, fiul său mai mare, nurorei sale și celor doi copii, cari priveau scena ca scoși din mărfa

Ilie A.
rând

tru care orice popor cult n'ar putea avea decât simpatie. Pe deoparte însă ura ascunsă ce o nutresc față de poporul românesc, pe de alta comunitatea internațională a intereselor feudalismului, îi împedecă să aibă măcar un singur cuvânt bun pentru țărani români, cari luptă pentru desrobirea lor dintr'o stare mai rea ca a sclavagiului. Ca să se vadă cât de orbiți sunt în ura lor amintim un caz caracteristic pentru lipsa de cinste a acestei prese mai venală decât ori care alta din lume.

Gu câteva zile mai înainte, toată presa ungurească publica cu litere grase știrea că țărani români rescuși au omorât și patru unguri. Firește s'a făcut mare caz, s'au scris articole de fond, cu titluri și subtitluri și se cerea intervenția ministrului de interne. Într'astea ministrul de interne Aerenthal a dat un comunicat prin care desmințea știrea că ar fi fost uciși unguri și că prin urmare nu era nevoie de nici o intervenție.

Ziare ovreiești din Budapesta n'au produs însă nici una comunicatul acesta, altfel cum ar mai putea și acum agita că în România seucid ungurii, cum ar putea protesta și sbiera împotriva României a pune la cale protestări în parlament și în consiliul comunal al Budapestei, în numele civilizației și a umanismului?

Căci iată ce vreau să facă »apărătorii civilizației și a umanismului«.

Protestarea Budapestei.

Kasics Péter, un opozant cunoscut prin extravaganțele sale, din consiliul municipal al Budapestei, a insinuat pentru ședința de mâine următoarea moțiune:

Se va pregăti o lege pentru înființarea Casei de protecție a sărăcilor, luarea în arendă și amenajarea terenurilor și a proprietăților violente ca p. a. a. atrocităților și actelor sanguinare neoromâne se comit de zece zile în învecinata supra cetățeni, femei și copii fără scut a căror victimă au căzut și vieța a maghiari. Deodată să facă propunere guvernului, că pentru apărarea siguranței și de avere a cetățenilor unguri, pentru a opri, ca stările anarhice de acolo; cari precum o dovedesc și vărsările de sânge de 1848—49 din părțile ardene, pot ușor trece peste hotare și îndrumă la imitarea pildii neomenească pe un anumit popor din patria noastră cu înclinări pentru jaf și omoruri, să facă pașii necesari.

Iată cât de gentili sunt compatrioții noștri maghiari. »Popor cu înclinări pentru jaf și omoruri«. Mulțumim domnilor unguri și evrei pentru amabilele epitețe!

A doua știre ce o aduc ziarele maghiare este aceasta.

Cruzimile din România în parlamentul din Budapesta.

Se anunță pe cale semioficioasă că în ședința dela 4 Aprilie se va face interpelare în chestia cruzimilor din România. Va lua cuvântul un koșsuthist ca să protesteze contra vărsărilor de sânge în numele umanității și a civilizației!

Admirabil, nu-i așa? Cine s'a găsit să protesteze în numele civilizației și umanizmului! Parlamentul din Budapesta.

Și ce nu s'au revoltat când la o simplă adunare în Aleșd s'a tras în carne vie de au rămas 27 de români morți, la o simplă alegere de primar în Șepreus s'au ucis 7 români, cei ce aduc legi, cu cari să desființeze popoare, să le răpească de avatul lor cel mai scump de limbă, acestia se erigează de companioni ai civilizației și a umanizmului! Taci, Ițic!

Apărarea națională.

Ayunarea Națiunii Române.

Manifestație pentru mitropolitul Meșianu.

Zi culminantă.

O zi poate culminantă în șirul manifestațiilor pentru apărarea națională.

Intregă serie de adunări și protestări înregistrăm mai la vale. Toate demne, rezolute și înălțătoare. Ca importanță politică osebită se impune cea din Sibiu, unde i-s'a făcut și o manifestație imponentă capului bisericii ortodoxe române. Momentuoasă va rămânea apoi cea din Sân-Miclăușul-român din Bihor, unde vrednicii români au cerut convocarea adunării Națiunii române. Cine ar fi crezut ca din Bihor să vie aceasta măreață idee?

Ar merita altfel lauda fiecare, o va da aceasta însă, suntem siguri, cetitorul, care va afla cu însuflețire frumoasele fapte pe ziua de azi.

Adunarea din Sibiu.

Adunarea de protestare de ieri a succes splendid. Au luat parte la vre-o 5000 de români din oraș și împrejurime.

Adunarea s'a ținut la Gesellschaftshaus. Au luat cuvântul d-nii Leményi, Comșia și Voileanu, expunând situația generală politică și insistând asupra proiectului Apponyi.

S'a votat apoi cu indiscripțibilă însuflețire pentru salvarea patriei.

D'un energie protest.

Incheindu-se adunarea, miile de popor au făcut o imponentă manifestație I. P. S. Sale Mitropolitului Meșianu.

Adunarea dela Sân-Nicolau (Bihor).

a fost imponentă. Dlui dr. Mihali, care a vorbit asupra situației, arătând lupta ce se poartă în dietă și se va purta strașnic mai ales de aci încolo, i-s'au făcut ovațiuni mari. S'a primit un proiect de rezoluție, în care după ce se exprimă neîncredere guvernului și dragoste deputaților naționaliști, se protestează contra proiectului de lege alui Apponyi, se cere votul universal și respectarea drepturilor autonome ale școlii și bisericii române. Se cere de asemeni, ca prelații și deputații să organizeze o adunare a tuturor românilor.

Protestul comitetului parohial din Almaș.

»Comitetul parohial gr.-ort. român din Almaș (tractul Buteni), întrunit în ședință extraordinară la 9/22 Martie 1907, sub prezidiul părintelui Alexandru Nica, protestează cu toată energia, contra proiectului de lege referitor la școlile confesionale, în care se atacă autonomia noastră bisericească și roagă Prelații noștri să lupte cu toată puterea ca proiectul să fie luat dela ordinea zilei«.

Protestul comitetului parohial din Cil.

»Comitetul parohial gr.-ort. român din Cil (tractul Buteni), întrunit în ședință extraordinară la 8/21 Martie 1907 sub prezidența dlui Arcadie

Cacinea primește următoarea moțiune făcută de administratorul parohial, părintele Ioan Popovici din Almaș: »Comitetul parohial român din Cil fiind azi ședință extraordinară, plin de grijă pentru școala sa confesională, în urma proiectului ministrului Apponyi privitor la învățământul popular, ridică protest contra acestui proiect. — Voim ca și de aici înainte să rămânem români precum au fost moșii și strămoșii noștri și aceasta numai prin cultură națională se poate. Proiectul din chestiune este contrar celor mai elementare recerinte a legilor firii, este contrar legilor sancționate de Maj. Sa bunul nostru Monarh, este contrar tuturor principiilor pedagogice adoptate de toate popoarele culte. — Exprimăm totodată vrednicului nostru Arhiepiscop Ioan I. Papp, deplina noastră încredere pentru apărarea învățământului nostru național și îl rugăm, că asigurat de aceasta încredere și dragoste a noastră, să ducă tot înainte, chiar până la Tron, sfânta cauză a școlilor noastre«.

Protestul sinodului protopopesc din Buteni.

În ședința ordinară a sinodului protopopesc din tractul Buteni, ținută la 22 Febr. (7 Martie) 1907, sub prezidiul P. O. D. Ioan Georgia, la punct 12: »sinodul protopopesc ca corporațiune superioară în tract, se alătură la Memorandul Prea Ven. Conzistor metropolitan, înaintat în cauza proiectului de lege, la Inaltul guvern și roagă pe Prea Sfinția Sa dl Episcop diecezan și Ven. Conzistor, ca în cadrul autonomiei să conlucre cu toată insistența la susținerea vazei bisericii noastre«.

Adunarea populară din Bachnea (com. Târnaveni-mici).—Raport special.—

În 26 Martie s'a ținut în Târnaveni-mici o adunare populară din Bachnea, care a mai avut această demnitate la 24 Martie st. n. 1907 s'a ținut în Bonyha) comună mixtă, locuită de români și majoritate de maghiari, adunarea populară chemată pe ziua aceasta de fruntașii români (comitat.

Pe mulți i-a cuprins teama, că locul nu e potrivit, parte că majoritatea locuitorilor e maghiar, parte că la ultima alegere de deputat dietal produs mari turburări așa încât pe fostul al cercului electoral din sus al comitatului Târnaveni-mici sau al Bălăușerului, pe dl Krenz l'au bătut conaționalii lui; ba prezidiul înfeles după ce ne am înfățișat, și marile prietari din localitate contele Bethlen Árpád s'ar opus ținerei unei adunări populare românești. În butul tuturor temerilor și uneltirilor acestor însă, s'a ținut adunarea cu un succes neașteptat procurând astfel îndoit merit conducătorilor, deși comuna e ca punct românesc izolată, a treia adunarea bine cercetată de români veniți din departări, nelipsind nici chiar maghiari atât în loc, cât și din jur, pe fețele cărora în decursul vorbirilor nu odată să poate vesti consimțirea.

La orele 11 și jumătate preotul local Geand Dănilă cere constituirea adunării, ceace și văzându-se mează fiind aclamat de președinte dl advocat Calușiu din Dicio-sân-mărtin, vice-presedinte dl topop al Cetății de baltă Nicolae Todoran, și notar dl advocat din Sân-mărtin dr. Romul Boiș. Președintele prin cuvinte pline de căldură adresate la inima țăranelor expună scopul adunării și mulțumind bunilor țărani, cari în număr frumos sau adunat în acest loc, deschide adunarea între aplauze generale.

Se trece apoi la program, în șirul căruia vorbește la votul universal dl Marcian Calușiu candidat de advocat. În vorbirea sa de o frumoză rotundime, arată în liniamente generale rostul a sufragiului universal, care-l deduce din concepția statului. »Voi buni și blânzi țărani ați dat și dați țării continue jertfe de buni, și

Conostase noi, precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică Schmidt János, Budapesta IX. Soroksári utca 40. Fondată la anul 1888.

sânge, ați ajuns — zice dânsul — a vi-se face patrie lumea largă, căci nu vie-dată posibilitatea de a vă croi voi înșivă soarta în țara voastră. Guvernul de azi nu dă semne, că ar avea de cuget să vindece relele provenitoare de aici prin realizarea acestei vechi pretensiuni a poporului român, deși a fost însărcinat deadreptul de M. Sa în cuvântul de tron. — Biciuește felul de arondare exclusivist de acum a cercurilor electorale față de care cere în legătură cu sufragiul universal votare secretă și după comune. Sfârșește apoi vorbirea sa legând de sufletul poporului bunăînțelegere și solidaritate, care atât e de lipsă în aceasta primăvară a vieții noastre publice.

La punctul al 2-lea despre libertatea de presă rosteste o vorbire puternică, care nu o dată a fost întreruptă de aplauzele poporului dl avocat dr. Alexandru Morariu din Ibașfalău, arătând cum bășinașei noastre națiuni, nu i îngăduesc puternicii zilei de azi să-și spună păsurile și dorințele ei liber, căci jurnaliștii nostri sunt înfundați prin temnițele mucedu, pe când jurnaliștii maghiari, cari zilnic aruncă noroi în noi în deplină pace și ne turbuțați de nime își continuă munca lor jignitoare unui neam de peste 3 milioane. Protestează energic contra guvernului de azi, care nu se mulțumește cu atâta, ci vrea să aducă legi de presă adevărat draconice, cu cari să ne amuțască pentru totdeauna. Intre ovațiuni generale își sfârșește vorbirea oratorul, care a fost candidatul de deputat al cercului electoral al Bălăușeriului, alegându-și și în felul acesta reușita la o nouă alegere.

Urmează punctul al 3-lea, care forma obiectul de forță al adunării, fiind îndreptat în contra proiectului lui Apponyi, despre școalele populare-confesionale. Doi oratori ne-au vorbit de astă-dată: Dl Ioan Radeș comptabilul băncei »Vulturul« demagog de forță, care cu voace debilă, dar cu atât mai ușor pătrunzătoare în sufletul poporului desfășură pe înțelesul tuturor și între continuele aprobări ale adunării pericolul, cu care amenință școalele noastre acest proiect atunci când nu ține samă de ceace nouă mai scump ne e de cât vieța — de limbă.

Al doilea orator a fost Reverendissimul Domn Canonic din Blaj dr. Isidor Marcu atacând cu vădit efect amintitul proiect atât din punct de vedere juridic cât și pedagogic. Din punct de vedere juridic atunci când neabrogând legile de mai nainte, cari ne asigură drepturi pentru școale, în mod clandestin și nedemn cearcă a ni-le casa, iar din punct de vedere pedagogic atunci, când nu ține cont de principiul pedagogic, că micul băiat numai în limba vorbită de mama care i-a dat vieță poate să-și câștige cunoștințele de lipsă. Mulțumită trebuie să aducem Rvds. Domn Canonic, care nesocotind oboseala, a venit dela Blaj — în mijlocul nostru, arătând că nu există depărtări pentru inimi, cari pe o formă bat. Vorbirea dânsului ascultată cu mult interes a stârnit o viuă emoțiune în sufletul celor prezenți căreia des i-s'a dat expresiune și care neștearsă va rămânea.

Urcă apoi tribuna entusiastul și neobositul avocat dr. Romul Boila din Sămărtin, care cu vocea-i sonoră și pătrunzătoare adresează înflăcărâte vorbe adunării înfierând și protestând sus și tare contra tot ce este îndreptat împotriva desvoltării noastre românești.

»Ne doare năcazurile bunului nostru popor — zice dânsul — iată cauza pentru care gata suntem a ne jerfi pentru el; cel-ce ne cunoaște știe că suntem oameni pașnici, cari cu arme legale și loiale luptăm pentru drepturile noastre. Dacă însă totuși se află oameni, cari ne timbrează de agitatori, de dragul acestora numai, nu vom renunța la idealul nostru; — lăsați să fim agitatori, lupta noastră e dreaptă, ținta ne e sfântă și noi o urmăm fără șovăire!«

Prezentă apoi următorul proiect de rezoluțiune, a cărui fiecare punct se primește cu unanimitate, acoperit fiind de aplauze izbucnite cu elementară putere:

»Românii din comitatul Târnavei-mici în adunarea poporală ținută în Bachnea, Duminecă în 24 Martie 1907, după ce au discutat chestiunea sufragiului universal și a libertății de presă, precum și proiectul de lege despre raporturile de drept ale școalelor populare și despre salariile învățătorilor comunali și confesionali, au adus următoarea rezoluțiune:

1. Adunarea poporală cere și pretinde dela guvernul țării, — ca cu privire la nemulțumirea generală, care-și are izvorul în mare parte într-o lege nedreaptă electorală și conform promisiunii prea înalte a Maiestății Sale, făcute în mesagiul de tron, cu care s'a deschis dieta țării din anul 1906, să aștearnă parlamentului țării cât mai îngrabă proiectul de lege despre sufragiul universal (dreptul de vot pentru toți) egal, secret și fără restricțiune, precum și proiectul despre arondarea nouă și pentru toate popoarele dreaptă a cercurilor electorale.

2. Adunarea poporală cere și pretinde libertatea deplină de presă și în materie de delict de presă judecătorii compuse din sinul aceluia popor, care cetește și pentru care să scriu produsele presei.

3. Adunarea poporală cere și pretinde executarea articolilor de lege XXXVIII și XLIV din anul 1868 cu toate dispozițiunile lor privitoare la învățământul poporal și la limba maternă a învățăcelilor, iară de altă parte cere și pretinde dela ministrul de instrucțiune publică retragerea proiectului referitor la raporturile de drept a școalelor și la salariile învățătorilor dela școalele comunale și confesionale.

4. Adunarea poporală își exprimă admirațiunea și venerațiunea sa arhierilor ambelor confesiuni românești pentru pășirea lor energică, — o pășire deamă făcută pentru apărarea așezămintelor noastre culturale bisericești.

5. Adunarea poporală aderează întru toate și cu toată vrednicia unui popor demn de vieță deputaților naționaliști români din dieta țării, aproabă purtarea lor bărbătească, cu care apără drepturile popoarelor din aceasta țară. *Totodată ca pe reprezentanții adevărați și demni ai poporului românesc, ai unui popor de trei milioane îi roagă să apere drepturile școalelor românești și să împedice cu toate mijloacele ridicarea la valoare de lege a proiectului de lege cunoscut.*

Bachnea, la 24 Martie 1907.

În sfârșit veteranul conducător dl adv. Simion Caluțiu președintele adunării adresează frumoase cuvinte poporului dând expresiune nădejdei, că și de altă-dată, ca și acum țaranul nostru va rămânea același bun țaran, ascultător, element de ordine și puternic zid și bază a sfintelor noastre aspirațiuni. Mulțamește apoi poporului adunat în frumos număr și închide adunarea între nesfârșite aclamațiuni.

Astfel a decurs adunarea poporală din Bachnea, care a fost o adevărată serbare, unde toată suflarea românească s'a grăbit a se întruni la chemarea harnicilor ei conducători.

Dee Domnul ca adunări de acestea să avem cât mai dese între noi.

Convocare.

Cetățenii din cercurile electorale Dej, Băcșan, Ileana-mare și Iclodul-mare sunt rugați a lua parte la

Adunarea poporală,

care se va ținea în Dej, Marți în 2 April 1907 st. n. la orele 11 a. m. în sala cea mare a berăriei.

Program: 1. Constituirea adunării. 2. Dezbateri asupra situațiunii politice și asupra votului universal. 3. Dezbateri asupra proiectului de lege referitor la școalele confesionale și comunale. 4. Proiect de rezoluțiune.

Dej, la 24 Martie 1907.

Dr. Ioan Vaida-Voevod, dr. Liviu Micșă,

dr. Ioan Cherecheș, Ioan Welle T. Hermann, dr. Alex. Chereșeș, G. Gradoviciu, dr. I. Șliam, dr. Octavian Pavelea, dr. Victor Pop, Aurel Papiu, Sigismund Lengyel, dr. Aug. Bodea, dr. Vasilie Pop, Simion Rus, Demetriu Baican, I. Anca, dr. Aurel Juga, Augustin Pinte, Ioan Moldovan, Gregoriu Șindean, Iuliu Pop, Dragutin Ciupe, Candin David, Ioan Mezei, Romolus Micșă, Octavian Filipan, Aurel Biltiu, Ioan Bota, Ioan Șichișan, Iosif Macaveiu, Ioan Bacociu, Augustin Hermann, Ioan Pop, dr. Clemente Barbul.

Învățători — contra neamului lor.

Referitor la faimele despre o adunare a învățătorilor bănățeni, în care s'ar pleda *pe lângă* proiectul lui Apponyi, am primit informația, că Burdea se trudește a stoarce iscălitura unor învățători pentru o declarație favorabilă proiectului, cu care apoi nădăduesc a întimpina obstrucțiunea.

Presa maghiară și adunările de protestare.

Contrar cu știrea ce am dat-o, vedem că presa maghiară ia notițe — atât și nu mai mult — de adunările în cari cetățenii dau vot de blam unui guvern care își zice: al țării. De altă parte însă ne surprinde felul scurt și tendențios în care se dau aceste notițe, toate după un calapod. Bunăoară despre adunarea din Abrud raportează ca și cum s'ar fi luat concluz *în contra* votului universal și a libertății de presă. Raport special apoi nu dă nici una.

Mai mișelești apucături nu se pot închipui. Cu jandarmii nu mai îndrăznește, a luat-o deci pe calea bagatelizării și a minciunei.

Ei, fiecare cu năravul lui!

Prin telefon.

Budapesta, 27 Martie, orele 10 seara. Partidul kossuthist va ține la 3 Aprile o conferință în care va discuta asupra proiectului de lege privitor la salarizarea învățătorilor confesionali.

Lupta în comitat.

— Adunarea congregațională de Mercuri. —

Mercuri înainte de amiază s'a ținut adunarea extraordinară a comitatului Arad.

Dintre unguri slujbașii au fost de față toți, căci li-s'a trimis aspră poruncă dela fișpan. Dintre români e de regretat, dar n'au fost mai mult decât 29.

Ședința s'a deschis la orele 9, de fișpanul conte Károlyi.

Schull, protonotarul, citește propunerea privitoare la aruncul unei dări suplimentare de 1¹/₂₀0 pentru augmentarea fondului de pensie al slujbașilor comitatensi și pentru acoperirea unor adaose personale.

M. Velici, în numele românilor ține un discurs bine documentat arătând motivele pentru cari românii nu pot vota darea suplimentară. Poporul are atâtea de plătit, încât abia 'și vede capul. Cei dela comitat nu se îngrijesc însă ca să aibă poporul și mijloace de a câștiga și agonisi. Adminisirația este apoi rea sub critică, șicanează poporul. Oratorul arată nedreptatea în ce privește nerespectarea limbii poporului. Funcționarii nu știu limba poporului și nu v'or s'o învețe nici cei cari nainte de a fi fost aleși, au făgăduit asta, din care cauză poporul, în afaceri de judecări mai ales, suferă grozav de mult. Cum credeți că pentru asemeni funcționari poporul sărăcit să plătească și dare suplimentară?

Cere trecerea la ordinea zilei peste propunerea comisiei parmanente.

Vicișpanul Dálnoki vorbește pe scurt cerând să se voteze propunerea.

Fișpanul ordonă votare nominală.

Au votat contra Aug. Beleş, M. Drăgan, T. Fălcuşanu, Mitru Mornăiă, Nicolae Hora, George Turic, dr. Liviu Tămăşdan, Sever Bocu, T. Borod, Ioan Burza, Ioan Franco, V. Goldiş, Cornel Grozda, V. Mihulin, Ioan Moldovan, dr. Aurel Novac, George Popescu, Ioan Popovi — Beretei, Ioan Popovici—Vârşand, I. Russu-Şirianu, Nic. Suci, M. Sandor, P. Tulcan, Cornel Ursu, P. Vancu, Pr. Givulescu, V. Ciorogariu, M. Veliciu şi Iosif Vuculescu.

Pentru propunere au votat 139 şi astfel s'a primit.

S'a primit unanim apoi propunerea de a se demonstra în contra deciziunii ministrului care a nimicit votul dat de congregaţie în chestia stîpendiilor Bibici. Ministrul n'are drept să se amestice, ci e treaba congregaţiei cui dă stîpendiu.

La 10 ore s'a terminat totul.

Biruinţa dela Lugoj!

159 voturi majoritate.

Fraţii din Lugoj primească salutul cald al tuturor românilor. Ei au purtat o luptă care a şters ruşinea dela Bocşa şi a produs un efect de înviore pretutindeni.

Protopopul dr. G. Popovici a fost ales deputat al Lugojului, după o luptă înverşunată cum în Banat nu s'a văzut de mult.

Bucuria e mare. Ştirile telefonice primite la miezul nopţii spun că românimea întreagă e în picioare şi proclamarea alegerii a fost primită cu entuziasm nespuse de mare.

Iată raportul primit:

Pentru astăzi vom arăta situaţia generală a alegerii, rămânând, ca raportul amănunţit să-l dăm în numărul de mâne.

V'am telegrafat la ora 9 a. m.:

»Alegătorii sosiţi 1700, lupta grea...«

Numărul alegătorilor români sosiţi: dimineaţa până la orele 10 a fost de 1300.

Comisia I.

Preşedinte: Dr. Zoltan Talajdy, locţiitor: Ig. Klein, notar: dr. Emil Kopeczek, substituit: Arpad Séra.

Comisia II.

Preşedinte: Carol Nagy, locţiitor: dr. Stef. Szölösy, notar: dr. Ioan Baltescu (?) substituit: Carol Butsek.

Comisia III.

Preşedinte: Dr. Iosif Fényes, locţiitor dr. Mór László, notar dr. Karl Kardhordó, substituit Alexandru Scheidl.

La ora 2 p. m. situaţia era așa.

1100 de voturi pentru Makkai; votanţii erau pe sfârşite, păstrându-şi câtă-va rezervă care vrea să o îmbulziască la sfârşit, atunci, când vor vedea, că nu mai e nici o scăpare.

D-ru Popovici avea numai 400 de voturi la această oră, toate din localitate. Una dintre cele mai mârşave apucături ale comisiei este de a trăgăna votarea, crezând, că prin aceasta poporul îşi va pierde liniştea şi răbdarea şi se va naşte sau nevoia de a interveni cu arma sau apoi se va crea o situaţie favorabilă pentru nimicirea alegerii şi amânarea ei, în cazul când reuşita lor ar fi periclitată.

Asta este şi intenţia lor, căci ori-cum s'ar face socoteală noi avem 1750 de voturi efectiv, pe când din totalul voturilor lor de 1689 incontestabil, că trebuie să le lipsească.

E de remarcat liniştea ce o păstrează alegătorii români în tabăra lor şi în rândurile lor, pe când *Makkai* vin într'o învâlmăşală barbară, în sunetele fanfarelor şi cu pene roşii, albe şi verzi în pălărie.

Ca în toate părţile așa şi aici au excelat trădătorii de neam, unii prin indolenţă, alţii prin nesocotinţă dusă până la infamia trădării de neam.

În raportul nostru de mâne vom da lista completă a ticăloşilor neamului.

Au fost prezenţi la alegere deputaţii români C. Brediceanu, Dr. Stefan C. Pop, Dr. Ioan Suci, Dr. Aurel Vlad.

— Prin telefon. —

La 11 şi 50 minute s'a închis votarea. S'au numărat voturile, la toate trei secţiile, şi s'a constatat o majoritate de 159 voturi în favoarea lui dr. G. Popovici.

Entuziasmul este de nedescris. Oraşul pe unde stau românii e iluminat şi sună de cântări de învingere.

NOUTĂȚI.

A R A D, 28 Martie 1907.

Alegerea din Lugoj.

O zi foarte grea pentru redacţie. De dimineaţa până târziu în noapte ni-au fost puşi nervii la grea încercare.

Telefonul de pe masă era curat răsvrătit. Într'o larmă neîntreruptă.

— Allo! Allo! — întruna de dimineaţa până târziu în noapte.

În vremea aceasta munca redacţiei trebuia să urmeze ca alte-dăţi. Era însă chip pentru asta? O clipă încetă telefonul. Se deschidea în cealaltă uşă. Adevărat asalt asupra redacţiei.

— Ce-i la Lugoj? Cum stăm?

— Brrrrr!... Telefonul..

— Allo! Allo!

— Dr. Marta, Lipova! Cum stăm la Lugoj?

— Defileul alegătorilor noştri a fost imposant, ni-au sosit 1700 alegători, cu cari credem că vom putea învinge.

Atâta ştiam la 10. Dela 10 până la 1 nici o ştire. La unu am primit a doua cu telefonul.

— Avem şanse de învingere. Situaţia voturilor:

Makkay 1100

Popovici 450

Toate comunele lor puternice au votat. Acum urmăm noi.

Ştirea aceasta am transmis o celor mai mulţi.

Celor din loc, din Şiria, Radna, Chişineu, Boroşineu, Buteni, Hălmaşiu, Lipova, Timişoara, Ciacova, Brad, Braşov, Orăştie, Pecica, Cuvin, Mândruloc, etc. etc.

Bucuria era nespuse de mare.

— Bravo! Trăiască! Vivat! — izbucnia la telefon spre mai marea delectare a domnişoarelor telefoniste, cari vor pomeni mai mult alegerea din Lugoj.

La 7 ni-s'a transmis tot prin telefon următoarea situaţie:

Popovici 1350

Makkay 1313

Interesul publicului arădan d'aci încolo a mers crescând. Cafenelele pline de români, cari aşteptau cu sete ştirile dela redacţie.

Până la 9¼ nu ni-au mai sosit nimic. Ca să putem satisface pe oameni ni-am adresat acum telefonic la redacţie »Drapelului«. Cu chin cu vai am primit linia şi am putut vorbi cu însuşi candidatul dr. George Popovici. El ne-a dat următoarea situaţie:

Popovici 1724

Makkay 1640

Mai avem vre-o 20—30 reserve, contrarii au însă reserve multe, *căderea noastră e probabilă.*

Ştirea aceasta pesimistă acum ne-a agitat şi pe noi, iar prin cafenele a produs o penibilă impresie. Oamenii discutau, calculau. Cei mai mulţi însă nu credeau şi erau de părerea că ştirea candidatului este o apreciere pesimistă a situaţiei.

În starea asta de îndoeli extrem de enervantă am stat până la ora 11, neputând prinde o altă legătură.

La 11 am vorbit iarăşi cu telefonul: Insuşi candidatul ni-a dat acum ştirea îmbucurătoare: »Avem cu 166 voturi mai multe. Sperăm în victoria finală.«

Punct la 12 ni-a chemat trimisul nostru şi într'un entuziasm care vibra pe linie ni-a strigat:

— Am învins cu 159 voturi! Entuziasmul de nedescris. Oamenii se îmbrăţisează şi se sărută. Vă îmbrăţisez şi eu.

— Eijen — întrerupse domnişoara dela telefon. Într'o clipă ştirea a fost dusă la Vas, unde a fost primită cu adevărată explozie de bucurie. Dăm cu socoteala că pe când şirele acestea vor vedea lumină, la Vas continuă încă gaudiumul..

— **Impăratul Wilhelm în Kopenhaga.** Se telegrafează din Berlin că, împăratul Wilhelm pe la începutul lunii Iulie va pleca la Kopenhaga cu scop de a visita curtea Daneză. Impăratul va fi însoţit de împărăteasa.

— **Părechea regală a Norvegiei la Paris.** Se vesteste din Cristiania: Regele şi regina în 29 Maiu vor face o vizită oficioasă, în Paris la familia Fallières. Părechea regală va sta în Paris două-trei zile.

— **Agent de emigrare condamnat.** Teodor Comloşan, agent de emigrare a cutreerat comitatul Aradului zile întregi şi îndemna poporul să emigreze în România. Ieri dimineaţa l-au prins pe Comloşan în Micălaca şi l-au transportat la Arad unde l-au condamnat la 10 zile arest. S'au găsit asupra lui 600 coroane bani gata, dar despre modul cum i-a câştigat refuză ori-ce explicaţie.

— **Procesul milionarului Thaw.** Se scrie din Londra: Advocaţii lui Thaw au redactat douăsprezece memorii, pentruca să echilibreze efectul declaraţiei medicilor experţi, şi ca să dovedească că nu e nebun milionarul asasin, ci din contră are un grad de inteligenţă mai mult decât mijlocie. În aceste memorii citează scrisorile lui Thaw către avocatul Delmas, cari toate sunt compuse şi scrise cu îngrijire; din contră scrisorile citate de procurorul Jerome, sunt pline de greşeli ortografice, de frase fără legătură şi de de greşeli gramaticale. Şi mama lui Thaw într'un memoriu separat combate afirmaţiunea, că între membrii direcţi ai familiei ei, ar fi fost şi alienaţi, după doamna Thaw, numai un frate al ei a fost alienat, în urma unei munci prea încordată; dar după o odihnă de şase luni, s'a re'ntor ssănătos din sanatoriu. Un unchiu al lui Thaw a fost nebun, dar din cauza unei spaimi mari. În ceea ce priveşte nebunia a celor trei unchi afirmativi ai lui Thaw; d-na Thaw declară, că n'a fost rudenie de sânge cu ei. Acest memoriu al bătrânei d-ne Thaw combate ştirea, că ea şi fiică-sa ar fi convinse despre alienaţia mentală a acuzatului şi că le-ar părea bine să se esmită comisia medicilor experţi în boale mentale.

— **Vapor înămolit.** Se telegrafează din Riva: Vaporul Gailo s'a înămolit Duminecă lângă Tremosine şi s'a avariat. În zăpăceala mare mulţi oameni au căzut în apă. 7 au murit. Pe ceialaltă i-au scăpat pescarii.

— **Spriginiţi pe industriaşii români!** Aduc la cunoştinţa publicului român, că cu 1 Aprilie n. a. c. îmi redeschid **atelierul de ras, tuns şi frizat**, aranjat cu gust conform recerînşelor timpului, în strada Deák Ferencz, în faţa bisericii gr-cat. Cu deosebită stimă *Radu Urs*.

— **Procesul Tatjanei Leontjev.** Thun, 25 Martie. Azi dimineaţa s'a început aici pertractarea procesului Tatjanei Leontjev, care în restaurantul lungfrau din Interlaken, a omorît cu două gloanţe de revolver pe capitalistul Müller, în locul ministrului Durnovo. Interesul publicului faţă de pertractare e foarte mare. Intre auditori a fost de faţă mama Tatjanei, tatăl ei însă, generalul Leontjev se simte așa de rău, încât zace în Bern şi nu se ştie dacă va putea lua parte la pertractare sau nu.

Tatjana s'a prezentat fix la orele 9 şi jum., însoţită de doi poliţişti în uniformă. Ea purta o rochie simplă de culoare închisă, iar pe cap avea o beretă de sport, a ocupat loc pe banca acuzaţilor şi şi-a luat notiţul în mână şi pe urmă o salută pe mamă-sa cu un zimbet prietinos. Când s'a început pertractarea, Tatjana spuse datele necesare cu o voce abia auzibilă. S'a născut la 1883, în 7 Ian., aşadar a trecut de 24 de ani.

Tatăl ei e generalul Alexandru Leontjev, iar mama ei e Alexandra Leontjev. După aceea s'a cetit actul de acuză, care în extras scurt e următorul: În anul trecut la 1 Septembrie, Tatjana, în restaurantul Jungfrau din Interlaken, în decursul dejunului l-a omorît cu două gloanţe de revolver pe capitalistul Müller, în credinţă că e ministrul Durnovo. Pe urmă s'a lăsat liniştită s'o desarmeze. Tatjana când era de 14 ani a fost

trimisă în Lausanna să se recreeze, aici a terminat școala și a ascultat la universitate medicina o jumătate de an, dar după aceea și-a întrerupt studiile, la anul 1904 s'a reintors în Varșovia și Petersburg. La 1904 a fost martora procesului muncitorilor, condusă de Gapon, care a avut un sfârșit așa de trist. Probabil că în Lausanna a fost numai în societatea revoluționarilor și poate a luat parte și la atentatul contra lui Trepov, fiindcă sub patul ei s'au găsit materii explozive și de aceea au dus-o în fortăreața Petru-Pavel. Aici s'a alterat la creeri, au transportat-o în spital și după mai multe săptămâni, deși nu era vindecată i-au dat libertatea pe răspunderea tatălui ei. La 1905 în Decembrie, a închiriat o locuință împreună cu mama sa aproape de Genf, aici la început era absentă de acasă mai multe zile, iar mai târziu două zile și jumătate, fără ca mama ei să știe pe unde umblă. Probabil că și atunci era în societatea revoluționarilor ruși.

După atentat a examinat-o medicii psihiatrici dr. Glaser și dr. Good și au declarat, că pe timpul atentatului nu era alienată, dar sistemul ei nervos reagează foarte ușor la toate, și chiar dacă n'a fost tocmai nebună; dar atentatul l'a săvârșit într-o stare de voință puțin responsabilă. Deoarece e o personalitate, care nu se sperie de nici o pedeapsă, e un membru primejdios al societății.

Unul dintre martori, subofițerul de vânători Frutiger a mărturisit, că Tatjana cu ocazia deținerii s'a purtat în mod rece și liniștit. Fiul asasinatului, care asemenea a fost ascultat, a văzut-o pe Tatjana cu câteva zile înainte de atentat și i-a bătut la ochi purtarea ei curioasă față de el și tatăl său, dar nu i-a dat nici o importanță și faptul că Tatjana ocupa loc la o masă imediat lângă ei îl considera ca întâmplare.

Tatjana Leontyev asculta cu mare atenție mărturisirea fiului victimei ei, și făcea mereu notițe, dar n'a tradat nici o agitație sufletească. Când au ascultat-o a răspuns liniștit la toate numai la întrebarea că pe unde a umblat, a refuzat orice răspuns. A declarat că înzadar o întrebă nume de locuri, că ea nu va răspunde. Recunoaște, ca l-a împușcat pe Müller, crezând că-l împușcă pe Durnovo. Organizația revoluționară, care a condamnat pe Durnovo la moarte, a însărcinat-o pe ea cu executarea acestui fapt, dar la întrebarea — unde? n'a răspuns.

A luat cu plăcere asupra ei asasinarea lui Durnovo, deoarece ministrul e unul dintre cei mai primejdioși reprezentanți ai capitalului, fiindcă a spânzurat pe asasinii lui Alexandru II, fiindcă a perzecat fără cruțare elementele liberale, fiindcă a fost instrumentul orb al lui Plehve, fiindcă a aranjat pogromul contra jidovilor, și fiindcă a adus la mizerie mii și mii de oameni. Regretă că în locul lui l-a omorât pe Müller, dar nu e o nenorocire așa de mare, deoarece și Müller e membrul capitaliștilor burghezi.

Seara la orele 7 au ascultat încă mulți martori, din mărturisirea cărora reiese că Tatjana după ce a ieșit din arestul și spitalul din Peterburg s'a schimbat cu totul în Lausanna, a devenit închisă și sombră, suferă de nervi în grad mare și asupra tuturor face impresia unei fete anormale.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor nostri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de căși-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de violele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face față fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe

lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoș în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Medicină sigură contra officei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul ridică palate, medicul face medicină, dar toate nu sunt sigure. Multe le scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kún István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comanda la Fenyő István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Nu-i nimeni bolnav, dacă întrebuițează balzamal regesc** renumit al farmacistului Grosz Nagy Ferencz din Debreczen, ce vindecă pe orice cine de dureri de cap, podagră, dureri de dinți și de șele.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1'20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui Vilmos B. Debreczen.

Dela judecătorii și tribunale.

Un mare patriot osândit. Hollaky Imre, cunoscutul proprietar din Aciuva, care de atâtea ori a avut năcaz cu autoritățile publice, cari l'au înprocesat pentru calumni comise față de ele, dar totdeauna teafăr a scăpat, Mercuri încă a stat ca acuzat înaintea judecătoriei din Arad, de astădată însă cu mai puțin noroc.

Urbarialiștii din comuna Aciuva, cari islazul l-au folosit încă de pe vremea segregăției, pe baza înțelegerii avute cu Hollaky, din partea acestuia au fost conturbați în posesiunea lor îndelungată și dl Hollaky chiar și cu puterea jandarmerească a voit să scoată pe bieții români din dreptul lor. Oamenii nevoind a abzițe de dreptul acesta, care e de cea mai mare însemnătate pentru ei, ne mai având alt loc de pășunat, s'au dus la avocatul dr. Teodor Pap din Halmagi, ca să le apere drepturile.

Dr. Teodor Pap pentru a cunoaște cauza, în anul 1905 a ieșit la fața locului și acolo luând informația necesară a subscris plenipotență advocațională, cu toți urbarialiștii.

Luând șire despre aceasta Hollaky, momentan a făcut o arătare contra poporului și avocatului la procurorul regesc și în act între altele a scris:

»Locuitorii revoltați din comuna Aciuva în anul 1905 luna Maiu, înarmați cu bețe, furcoale și opunându-se jandarmeriei cu forța, mi-au ocupat vre-o 3000 de jugăre pământ, care formează proprietatea mea. Crima aceasta e rezultatul unei conjurații și revolte premeditată, pe fiecare făptuitor prin persuadare, amenințare și promisiune l-au ademenit la aceasta. În comuna Ciuci în cancelaria notarială, notarul Ionescu și avocatul din Halmagi au convocat adunare, acolo poporul, adunat a subscris un document în 2 exemplare, în care fiecare recunoaște tovarășia în crimă și își asigură din acest folos partea sa. Un exemplar a documentului acestuia e la Adam Tomșa din Aciuva iar celalalt la avocatul din Halmagi dr. Teodor Pap, ca și la esmisul comitetului național român».

După aceste la adresa românilor aducând încă acuze grave și invocând memoriile anilor 1848/49, când românii »toată familia lui« o au măcelă-

rit, a cerut contra frunțașilor din Aciuva și a avocatului dr. T. Pap, introducerea cercetării pentru crima înscrisă în §-ul 175 din Codul Penal.

Cercetarea natural s'a început în cadre mari, căci Doamne era revoluție valahă, ba chiar repetarea celei din 1848. Lucrul naibii însă, că în-sinuarea aceasta s'a dovedit absolut de neadevărată și toate aserțiunile diui Hollaky de halucinații histerice, drept ce procedura s'a sistat.

Di dr. T. Pap n'a lăsat însă treaba întru atâta, ci pe spălia Aciuvei l-a înprocesat pentru calumnie.

Miercuri a fost pertractarea, la care Hollaky s'a prezentat în persoană, iar di dr. Pap prin avocatul din Arad dr. Cornel Iancu.

Acuzatul Hollaky natural, că n'a voit să recunoască greșala, ci a voit prin un gendarm și ișpan al său, adus cu sine, ca martori să dovedească, toate câte sunt cuprinse cu în-sinuarea lui.

Judecătoria însă în înțeleșul legii nu i-a admis martorii, ci pe apărătorul națiunii din părțile expuse ale Halmagiului, l-a declarat vinovat pentru calumnie și l-a osândit la 100 cor amendă, sau 10 zile închisoare și la suportarea speselor.

Nobilul a apelat. §.

Economie.

Procurare favorabilă de articli economici. Aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrisul comitet este gata a mijloci pentru ori și cine i-se va adresă, procurarea articlilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

- Sămânță de iarbă engleză, 1 kgr. 54 b.
- Sămânță de iarbă franceză, 1 kgr. 1 coroană 44 bani.
- Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 1 cor. 64 bani.
- Sămânță de luțernă italiană, 1 kgr. 1 coroană 48 bani.
- Sămânță de trifoiu roșu 1 kgr. 1 cor. 50 bani.
- Sămânță de napi »Mammuth«, roșii, mari, 1 kgr. 80 bani.
- Sămânță de napi, galbini, mari, 1 kgr. 80 bani.
- Sămânță de napi »Obendorf«, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor.
- Sămânță de napi »Eckendorf«, roșii, 1 kgr. 80 bani.
- Sămânță de ciapă »Zittan«, uriașe, galbină, 20 grame 20 bani.
- Sămânță de ciapă »Braunschweig«, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de ciapă »Rocca«, 20 gr. 30 bani.
- Sămânță de ciapă »Madeira«, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de salată pistruiță, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 gr. 10 bani.
- Sămânță de pătrânel de vară, 20 gr. 10 bani.
- Sămânță de morcovi de vară »Nantes«, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de morcovi de toamnă »Weseler«, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de ridichi roșii timpurii, 20 gr. 12 bani.
- Sămânță de ridichi de Maiu, mari, 20 gr. 12 bani.
- Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 gr. 12 bani.
- Sămânță de ridichi de lună »Radies«, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de crastaveți de Japonia, 20 gr. 40 bani.
- Sămânță de varză »Braunschweig«, uriașă, de iarnă, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de varză »Erfurt«, timpurie, 20 gr. 20 bani.
- Sămânță de cărălabă (guli), albe, timpurii, 20 gr. 30 bani.
- Sămânță de cărălabă de toamnă, vinete 20 gr. 24 bani.

Se prescrie zilnic de număroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delatără tusa, șogma, asușarea nopțea.

Oferindu-l-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Eletția).

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medie în farmaciile 4 cor. sticla

Sămânță de mazăre oloagă, 1 kgr. 80 bani.
Sămânță de fasole »Non plus ultra«, oloagă, galbină, 100 gr. 32 bani.
Sămânță de fasole de Iulie, 100 gr. 20 bani.
Sămânță de patlagele (paradaise) »Prezident-Garfield«, 1 kgr. grele, 20 gr. 1 cor.
Ardeiu bulgăresc, roșu sau galbin »Buldog«, 1 porție 20 bani.
O colecție pe flori bine alese, 20 soiuri, (domnești și românești) 2 cor.
O jumătate colecție de flori 1 cor.
Legături de altoit »Raffia«, 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 10 kgr. 10 cor.
Funii de »Cocos« (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 5 kgr. 5 cor.
Rășină de altoit, fluidă, 1 cutie à 125 gr. 50 bani, à 250 gr. 1 cor., à 30 gr. 20 bani.
Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului secretar, prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxă de înmanare postală, — vor primi articlii comandați cu posibilă grabire.
Sibiu, 13 Martie n. 1907.
Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.
Pantaleon Lucaș, *prezident.* Vic. Tordășianu, *secretar.*

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 26 Martie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	7.86—7.87
Secară pe Aprilie 1907	6.70—6.71
Ovăș pe 1907	7.81—7.82
Cucuruz pe Maiu 1907	5.37—5.38
Grâu pe Octomb. 1907	8.25—8.26

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.84—7.85
Secară pe Aprilie 1907	6.59—6.60
Ovăș pe Aprilie 1907	7.80—7.81
Cucuruz pe 1907	5.33—5.34
Grâu pe Octomb. 1907	8.24—8.25

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Piața din Aradul nou.

500—600 mm. Grâu	7.—7.20
400—500 " Cucuruz	4.55—4.65
Semnare nominală, Ovăș	6.20—6.30
" " Orz	5.80—9.—
" " Secară	5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirt rafinat en gros	159
" " detail	162
Spirt brut en gros	158
" " detail	159
Lături uscate per kilg.	16
Unsoare de porc	145.—146.—
Slănină	112.—113.—
Prune uscate de Bosnia 26.40	26.40—17.54
Pezmet de prune	42.—43.—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 148 — 139 fil. Tineri mijlocii (părechea 251 — 320 kilg.) 148 — 149 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 148 — 150 fil.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 26 Martie.

Grâu 75 kil. 6.60—6.65, 76 kil. 6.75—6.80, 77 kil. 6.85—6.90, 78 kil. 6.95—7.00. Grâu (marfă mercantilă) 76—77 kil. 6.60—6.65. Secară 5.80—5.85. Orz 5.70—5.75. Ovăș 6.75—6.80. Cucuruz 4.75—4.80.

BIBLIOGRAFIE.

In curând va apărea de sub tipar în editura dlui George Bujigan, învățător în Deliblat (com. Temeș) opul bisericesc conces de Ven. Consist. Diecezan al Caransebeșului, — »Cantorul bisericesc«. Opul cuprinde rânduiala tuturor serviciilor bisericești dela vecernie, utrenie și liturgie a serbătorilor de peste an, cele 8 glasuri precum și tipicul bisericesc pentru toate cazurile. Prețul

broșat 8 cor., legat 10 cor., legătură de lux 14 cor. Se poate abonă de-adreptul dela autor-editor. Formatul octav mare pe 2 coloane, tipar roșu-negru, hârtie fină, — tehnică modernă.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Hertegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil Plus 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Află aplicare doi culegători tipografi pe lângă leafa minimum la tipografia »Tribuna«, Arad.

(Str. Deák Ferenc 20.)

Ofertele să se trimită la Administrație.

Untura de pește

cea obicinuită are un gust și un miros atât de prost și e atât de grea de mistuit, încât adeseori nici nu poate fi gustată de copii și pacienți gingași. Puterea mare de tămăduire și de nutrire, pe care o posedă untura de pește o poate astăzie-cine gusta, căci preparată ca *Emulsiunea Scott* untura de pește nu mai are însușirile ei neplăcute. *Emulsiunea Scott* e gustoasă, ușor de mistuit și de trei ori mai cu efect, ca untura de pește obicinuită. *Emulsiunea* lui Scott nu pricinuește nici cele mai mici gfeutăți și are totdeauna efectul dorit.



Semnul, că *Emulsiunea* lui Scott e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

EMULZIUNEA lui SCOTT,
se află în fie-care apotecă.

Prețul unui flacon original C. 2.50

Cuie frig

se încălzească cu

cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrássy nr. 3.

— Telefon 386. —

Tot acolo unicul magazin de grav argintin »VENUS« pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catharelor cele mai învechite a le **ofticeii,**

mai folositor e decât ori și ce attele **sirupul de brad Castillio.** Alina tusa, încetează asudările de

peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează seniparea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.



s'a îngrășat de 120 Kgr.

Pentru anemici, femei în galbina

nare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se îngrășe și întrească. cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dr. Kun István în Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al Dtale a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumpțiune, rog cu reintoarcerea poștei încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com. Gómör, Restér, u.p. Ochtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenușă se găsește mărăgăitar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și ramenă să-ții delatură pistrui, petele de ficat, so fatrebunțezi



CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroață.
SAPUNUL 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescrise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătorese se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.



Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (întemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Legătoare de ciorapi

ARAD

Andrássy-tér nr. 20.

(Palatul Fischer Eliz).

Stă la dispoziția p. t. publicului.



ANUNȚ.

Subsemnații măestri zidari provăzuți cu atestate de întreprinzători la efectuarea

edificărilor de biserici, școale și a altor zidiri

cu stimă ne recomandăm atențiunei p. t. public și-l rugăm pentru patronare.

Giula, la 25 Martie 1907.

Preastimători:

Petru Pomucz
Petru Ghiș
Ioan Cohán.



**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

ve lângă prețuri ieftine

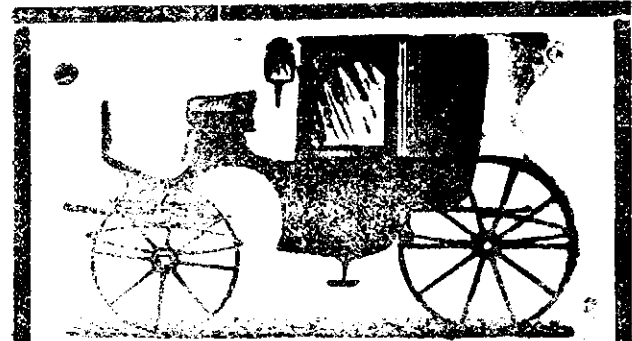
să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comandă după măsură se fac prompt și ieftin.



FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

aranjată pentru putere electrică.

Își recomandă trăsurile de fabricate de rangul prim, care se află permanent în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit și franco.



In adevăr este înviere!

O foarte interesantă istorie din viață, cuprinzând adevărul până la ultima slovă, s'a întâmplat an în luna lu Iulie în o zi frumoasă de vară în casa bătrânului Barbu. Seda bătrânul Barbu în jeț în curte împreună cu nepoții săi — copii săi, toate neamurile și prietenii săi. Deodată strigă:

Puternice părinte a ceriurilor! Cum să-ți mulțumesc că în un vis ai trimis la mine pe îngerul tău, care m-a mântuit de boala de 4 ani și de cumplitele dureri redându-mi iarăși sănătatea avută, puterea mea și fericirea familiei mele!

La auzul acestor vorbe fie-care l'a rugat pe bătrânul Barbu de 83 de ani, ca înainte de ce ar muri, să lase

moștenire urmașilor săi i deslegarea se crețului. La acesta Barbu bătrânul și-a răsucit muștățile lui mari și dese, ce le-a dobândit prin pomadiie și a început să vorbească. Iubită soție copii și toți căți sunteți în

jurul meu. În noaptea zilei prime de Crăciun mi-s'a arătat în vis un înger ținând în mână ceva medicament și mi-a zis: *Barbule, Barbule ascultă vorbele mele!* Trebuie să mori! Dar totuși mai există un leac de mântuire: Dimineață când te scoli vei scrie momentan o epistolă la Dobrișin, lui GROSZ NAGY FERENCZ ca să-ți trimeată balzumul lui Király unicul leac de mântuire, bun contra boalei de stomac, podagrei, boalei de piele, astmă, răceală, boală de ficat inimă și splină.

Am făcut așa. Am comandat balzumul Király și după a patra întrebuințare am început să-mi redobândesc sănătatea. Astfel iubiți cetitori urmași-mi pilda și țineți pururea în casa voastră câte o sticlă de balzam Király pentru de lăturarea bolii.

Pentru-ce întrebunțază în spitalele din străinătate întotdeauna

renumitul BALZAM KIRÁLY,

renumitul balzam Király e cel mai sigur și mai de preț medicament contra podagrei,

renumitul balzam Király e neapărat de lipsă la reumă, dureri pe picioare și șele,

renumitul balzam Király e tot deauna folositor și are efect sigur la tot felul de dureri externe și interne.

O sticlă mare 2 cor. 65 fil., 3 sticle mari 6 cor 65 fil., pe lângă rambursă, unicul preparator.

Grosz Nagy Ferencz

[farmacist,

DEBRECZEN, COLȚUL STR. ȘAȘ.



S lănină, unsoare și tot felul de articole de cârnățarie pe lângă prețurile cele mai avantajoase se poate câpăta zilnic în băcăria lui **Garay Károly** Arad, plața Boozkó nr. 2.

Vlăstare pentru gard viu,

Vlăstare Gleditschia

cresc repede în ori ce pământ, rezistă prin spini lor deși oamenilor, precum și animalelor, trăiesc 70—80 ani, pot fi îndesuiți ca să nu poată străbate prin gardul viu hoarale, porceii, etc. Gard vecinic, impenetrabil, Avantajul principal e totuși că pot fi sădite până la mijlocul lui Maiu cu cel mai bun succes, căci vlăstarii se păstrează în pivnița rece. Regulele de sădire și îngrijire, tipărite le trimit bucuros la cerere. Dacă vlăstarele de gard viu nu corespund atunci trimit **garduri de sîrmă**, fabricatul cel mai perfect, 100, 150, 200 cm. lățime, ieftin.



Frunzar de vițe de viie e cea mai frumoasă podoabă a fiecărei case. O colecție constă din 8 soiuri, conținând 20 rădăcini, o rădăcină aduce 2—300 strugari.

Vlăstare de vițe de viie pentru întregirea lipselor de struguri pentru masă în 60 de feluri

f. exelente de vin și desert, sortate în modul cel mai riguros, exemplare perfect dezvoltate, cu rădăcini moi de cel mai curat soi.

Delaware viță netedă, care încolțește în fiecare oară, numai soiul cel mai nobil, am sădit acum 18 ani 40 jughere. Un jugăr dă 35 hectolitri vinul e dulce, tare, nu trebuie astupat nici udat. La tratamentul lui nu-ți trebuie nici o știință, de aceea mulți cultivatori de vin învățați îl dușmănesc.

Descriere mai detaliată pe lângă **Cataloage ilustrate**, cu conținut instructiv și orientare despre toate, trimite gratis și franco:

Nagy Gábor,

mare proprietar de vii, Nagy-Kágya.

Correspondență în toate limbile.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de pân' acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fil.

Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O bucată 70 fil.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecar SZEGED, Petöfi Sugár-ut

și la Töök József, apotecar, Budapest, Király utca.

Afelierul **STOLCZ J.** aurarului

Pregătește tot felul de lucrări de aur, argint, de pietrii scumpe și turnătorie de artă.

Primesc transformare de juvaere vechi. precum orice fel de reparaturi. Primesc atât întreținerea instrumentelor de casă, a juvaerilor de gală maghiară, antice, aurărie în foc și argintărie pe lângă garanță.

Stolcz J., aurar
A R A D, strada Weitzer János Nr. 2.
Palatul Minoriiilor.



AVIS

Hotel „Vulturul negru“

Proprietariu:

IGNATIE PAȘCA

21 chilii cu mobile noi dela 60 cr. în sus.

RESTAURANT.

Mâncări bune și eficiente.

Papricaș de pește.

Rog spriginul onoratului public.

Tramvayul vine până la hotel.

Nu-ți asudă mai mult picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al timpului modern contra asudării mânilor și a picioarelor. După întrebuințarea unei sticle, deplin succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul:

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vrei întrebuința distrugătoare de bătăături numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa de bătăături.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în circulație după metoda profesorului japonez Dr. Takacu — de către

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potrivă diareii copiilor.

Bucata cu 10 fleri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. public, că la dorința unită din mai multe părți

am deschis

în Arad, piața Libertății și colțul str. Hunyadi

— în casa MÜNZ, etagiul II —

un salon de modă de dame.

Prăvălia mea din Bpesta de acest soi și corespunzătoare cerințelor moderne e o garanță deplină, că dau haine de moda cea mai nouă și de croitura cea mai bună, ci p. t. public mă va onora cu prețuit-ai încredere.

În salonul meu de dame se pregătesc tot felul de haine de dame, în Arad prin un specialist anume se fac numai comanda și probele, ear hainele se pregătesc prin lucrătorii mei. de rangul prim în Budapesta.

Când notez încă, cărețurile mele sunt cele mai posibil moderate.

Recomandându-mă atenției p. t. public

Cu distins onor

Kocsis Pál.

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voiu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis“ și „Rupestris-Monticola“.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
ÎNVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Tot felul de lucrări tipografice ● </div> <i>atingătoare de această branșă</i>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>după dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> „TRIBUNA“ ARAD </div>		
PREȚ-CURENTURI <small>în orice număr</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<i>Str. Deák Ferencz nr. 20</i>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Diferite tipărituri pentru bănci ● </div> <i>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</i>		
CĂRȚI în COMISIUNI	<i>Prețuri moderate!</i>	EDITURĂ PROPRIE

AMESTEC DE CAFEĂ PRĂGITĂ INDIANĂ

cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai a

Bothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specerie „La pisica neagră“ Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de cafea făcut de mine, va fi compus numai din **cafea nobilă de India sudică**, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adresez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor

Magazin mare de:

Vinuri de șampanie franțuzești și ungurești,
liquer din țară și străinătate, precum tot felul
de articoli de specerie.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice
se face

desfacere Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui

Masztig Pál

ARAD

Andrássy-ut nrul 22.

Văd. KALLAP JÁNOS

Își recomandă prăvălia sa de turte, ciară,
și miere. Vânzare în mic și mare.

Magazin bogat de lumini „Milly“ și de
ciară, smirnă, tămâie și oleu pentru bi-
serici și făclii de rășină

Arad, str. Deák Ferencz nr. 35.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$
și 5 $\frac{0}{10}$, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datoriile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatul
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

Au sosit becurile sistemul ^{cel} mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100
lumini pe oră 3 flori.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrássy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
indeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).